

A fémöntőműhelyek egyike, a később Iglón megtelepülő Gaal Konrád mester vezetésével, első ismert munkáját Nagy Lajos király megrendelésére végzi Visegrádon. 1357-ben a király a visegrádi nagy harang öntéséért kiváltságlevelet ad Konrád mesternek és testvéreinek. Az oklevélben említett harang nem maradt fenn, de öntőműhelyének maradványait Szőke Mátyás régész feltárta a visegrádi alsó vár területén.⁶ Az öntőforma megmaradt töredékein olyan leveles indadíszek vannak, amelyeknek pontos párhuzamai díszítik a visegrádi Anjou I. csoport kályhacsempéit. Megkockáztatom a feltevést, hogy a kályhacsempéket az öntőműhely mesterei mintázták és az Anjou I. csoport termékei mindenütt, így Diósgyőrben is ennek a műhelynek a működésével állhatnak összefüggésben. A fémöntő és kályhakészítő mintakincs lehetséges összefüggéseire már Lovag Zsuzsa is felhívta a figyelmet a besztercebányai keresztelődmedence figurális ábrázolásainak kapcsán.⁷

A visegrádi csempék kisebb méreteikkel, a fülkék biztonságos belsejében elhelyezett szobraikkal bátortalan darabok a diósgyőri csempékhez képest. Feltételezem, hogy Diósgyőrben később, már némi kályhakészítő gyakorlat megszerzése után került sor a kályha elkészítésére, az 1360-as évek második felében, de legkésőbb 1370 körül, a Nagy Lajos király lengyel trónra kerülésével megnőtt reprezentációs igény megjelenésével.

IRODALOM

Holl Imre

1958 Középkori kályhacsempék Magyarországon I. Budapest Régiségei XVIII. Budapest

Kocsis Edit–Sabján Tibor

1998 A visegrádi királyi palota kályhái és kályhacsempé leletei. Visegrád

Lovag Zsuzsa

1979 A középkori bronzművesség. Budapest

Szőke Mátyás

1982 Harangöntőforma köpenyrészének töredékei Visegrádról. Művészet I. Lajos király korában. Katalógus, Székesfehérvár

A STOVE FROM THE ANJOU AGE IN THE CASTLE OF DIÓSGYŐR

The Castle of Diósgyőr originally belonged to the Ákos family. In 1364 King Louis the Great got possession of the Castle. After the King had acquired the Polish throne, the Castle became an important scene of diplomatic contacts between the two countries and the court official duties.

⁶ Szőke M., 1982. 317–324.

⁷ Lovag Zs., 1979. 34.

The relics of many stove making workshops have survived in the rich find material of the castle from the 14th century. We had an opportunity to make the original reconstruction of a stove at the original place.

On the evidence of the fractions we have reconstructed the tiles. We constructed the picture of the stove and made the reproduction on the basis of the ones known from the Buda and Visegrád Castles and which are from the same age.

The stove has been placed in a room of the north-west tower of the Castle.

Boldizsár, Péter